

INFORMATION & COMMUNICATION TECHNOLOGY.

GRADE 9 - E WASTE.

ORGANIC   **BATTERIES**   **PLASTIC**   **LIGHT BULBS**

PAPER

GLASS

METAL

E - WASTE

ර් - අපදුවා වර්ගිකරණය

මෙම වර්ගිකරණය කුම කීපයකට සිදුකල හැකිය. සිලෝන් වේස්ට් මැනේජ්මන්ට ආයතනය එය පහත ලෙස වර්ගිකරණයට එකඟය.

- ❖ විෂදායක කොටස් අඩංගු ර් - අපදුවා
- ❖ විෂදායක කොටස් නොමැති ර් - අපදුවා
- ❖ සුළු වෙනස්කමක් මගින් නැවත හාවිතයට ගත හැකි ද්‍රව්‍ය
- උදා : පරිගණක

විෂදායක කොටස් අඩංගු ඊ- අපද්‍රව්‍ය

ඡීවින්ට සහ පරිසරයට භානිවිය හැකි මුලද්‍රව්‍ය සහ සංයෝග අඩංගුව පැවතිය හැකි ඊ - අපද්‍රව්‍ය මෙයට අයත් වේ.

නිදුසුන් ලෙස ,

CRT මොනිටර

විද්‍යුත් පරිපථ

සියලුම ආකාරයේ බැටරි / කෝෂ

රසදිය අඩංගු බල්බයන්

විෂදායක කොටස් නොමැති රී- අපදුවා

ඡේවින්ට සහ පරිසරයට හානිවිය හැකි මූලදුවා සහ සංයෝග අඩංගුව

නොමැති රී - අපදුවා මෙයට අයත් වේ.

ලදාහරණ ලෙස ,

ලෝහ , ජ්ලාස්ටික් සහ නොයෙක් ආකාරයේ දැව අඩංගු කොටස් සහ උපාංග

3R SYSTEM..

ර් - අපදුවාය මගින් ඇතිවන සොබ්‍යය ගැටළු,

- නිකල් (Ni) - ඇදුම, සමේ රෝග , පෙනහැල වලට භානිවීම, පිළිකා කාරකයකි
- ඇන්ටිමනි (Sb) - සම සහ ඇස් කැසිම, හිසකෙස් ගැලවියාම, හද්වතට සහ පෙනහැලවලට භානි සිදුවීම, සරුබවේ සංකුලතා
- බෙරිලියම් (Be) - ආනන නියුමෝශ්නියාව, ස්වසන ව්‍යකුලතා, පෙනහැල පිළිකා ඇතිවීම
- කැඩිමියම් (Cd) - පෙනහැල තුවාලවීම සහ මරණය සිදුවීම, වකුගතු තුවාලවීම, පිළිකාකාරකයකි.
- ලෙඩි / ර්යම් (Pb) - ආහාර අරුවීය, ජේශින්ගේ වේදනාව, හිසේරදය, ගාරීරික දුර්වලතාවය, මොලයට භානිවීම හා මරණය සිදුවීම. එමෙන්ම ප්‍රජනක පද්ධතියට භානිවීම සිදුවේ.
-

තවදුරටත් „,

පි. වී. සි. (PVC) - සත්ව අක්මාවට හානිකරය.

ආයනික් (As)- වර්ම සහ පෙනහලේ පිළිකා හේතුකාරකයකි.

බේරියම (Be) - හඳු ස්පන්දනයේ වෙනස්වීම් , අංශභාගය , මරණය සිදුවන අතර ජලප්‍ර පිවින්ගේ ඇස් වලට බලපායි.

ර් - අපදුවා මගින් ඇතිවන පාරිසරික ගැටළු ,

- දිරාපත් තොටන ජ්ලාස්ටික් ද්‍රව්‍යය
  - ඇතැම් අඛණ්ඩ ඉලෙක්ට්‍රොනික මෙවලමහී රේයම්, කැඩ්මියම් , බෙරිලියම්, රසදිය සහ බිරෝධීනිකරණය වූ ගිනි පරිවාරක විෂදායක මුලුද්‍රව්‍ය සහ රසායනික සංයෝග පැවතීම.
  - ගිනිගැනීමේදී , එවැනි මෙවලම මගින් විෂ වායුන් පරිසරයට එකතුවීම.
- ඇතුළ බොහෝ සංකීරණ පාරිසරික බලපෑම් ර් - අඛණ්ඩ ද්‍රව්‍ය මගින් සිදුවේ

ර් - අපදුව්‍යය සම්බන්ධ තෙක්නික පාලන ආයතන

- ❖ WEEE Directives - යුරෝපය
- ❖ BASEL ACTION NETWORK (BAN)
- ❖ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය - ශ්‍රී ලංකාව

ර් - අපද්‍රව්‍ය සඳහා විසයුම,,

- අවශ්‍යම ඉලෙක්ට්‍රොනික උපකරණ පමණක් හාවිතා කරන්න
- උපාංගයේ උපරිම ආයුකාලයම හාවිතා කරන්න
- හාවිතයට ගතනොහැකි අඛ්‍ය ද්‍රව්‍යය ප්‍රතිවක්‍රිකරණයට ලක්කරන්න.

ර් - ප්‍රතිච්ඡාකරණය කළයුත්තේ ඇයි ?

1. ස්වභාවික සම්පන් අවශ්‍යතාවය අවම කරගත හැක.
2. වටිනා බැර ලෝහ නිස්සරණය කරගත හැකිය.
3. ගක්නි අවශ්‍යතාවය අඩුකරගත හැකිය.
4. පරිසර හිතකාමිය
5. හරිතාගාර ආවරණය අවම වේ.
6. ආර්ථිකව වාසිදායකය.

ප්‍රතිච්ඡාකරණය යනු,,

මෙහිදී ප්‍රතිච්ඡාකරණය යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ, මෙවලමක් නිෂ්පාදනයේදී, තවතම අමුදුව්‍යය යොදාගැනීම වෙනුවට වෙනත් උපාංගවලින් නිස්සාරණය කරගත් පදාර්ථයන්ගෙන් එය නිෂ්පාදනය කිරීමයි. මෙමගින් ස්වභාවික සම්පත් ක්ෂයවීම, ගක්ති පරිභෝෂනය අවමවීම, වායුගොලය සහ ජලගොලය දූෂණය වැළකීම සිදුවේ. එමෙන්ම සාම්ප්‍රදායික අපදුව්‍යය බැහැරකිරීමේ අවශ්‍යතාවය අඩුවන අතරම, හරිතාගාර වායුන් පරිසරයට එකතුවීමද පාලනය වේ.

අපි ප්‍රතිවාක්‍යකරණය කරනා උපාංග „

- TV York / Coils
- TV & Monitor circuits
- TV equators,
- small fans
- motor from washing machines
- Magnetron
- Compressors
- Copy/ printer circuit boards
- IT circuit boards
- All type of plastics that result of dismantling process
- Copper cables Etc

අපි ප්‍රතිවක්‍රිකරණය කරන උපාංග ,,

- Computer mother boards
- PC scraps
- CRT monitors
- LCD panels
- TV boards
- Power supply
- Transformers with/ without cables
- HDD
- Optical drivers & FDD
- Printers, Keyboard + mouse
- Fax + telephones Copper foil from Monitors
- CRT tubes & TVs
- cables with plug

ලොවම විශ්ව ගම්මානයකි - එය
සුරකීම අප යුතුකමය..

ස්කුතිය

**Prepared By- Krishani Bandara.(BICT.Sp)
Minu/Debahera K.V.**